Internátny časopis 2016/2017

WERFERKA

Vydanie čísla 1

Internátny časopis *WERFERKA*

2016/2017

Vydané číslo: 1

Školský internát Antona Garbana, Werferova 10, 041 15 Košice
www.siagarbana.sk, werferka@gmail.com

Začiatok školského roka 2016/2017 máme už za sebou. Privítali sme nových žiakov v našom školskom internáte, ktorí si pomaly zvykajú na život vo veľkomeste, prispôsobujú sa podmienkam a životným situáciám. Zažili prvé celointernátne akcie organizované našimi vychovávateľmi. Hľadajú si nových priateľov a začleňujú sa do kolektívov.

V našom časopise sa zameriame v tomto školskom roku na aktuálne novinky odohrávajúce sa v školskom internáte. Veríme, že nové číslo časopisu vzbudí u vás záujem. Veď prispieť môže každý z Vás a tak skvalitniť ďalšie čísla našej "*Werferky*." Tešíme sa na Vaše príspevky a pripomienky.

Prajeme všetkým veľa školských úspechov, pozitívnych zážitkov a dobrých priateľov v školskom internáte Antona Garbana.

Ing. Irena Koščová

Vo vnútri tohto čísla:

Zloženie pedagogického zboru	2
Žiacka rada školského internátu	3
Redakčná rada školského internátu	4
Stretnutie žiakov s riaditeľkou ŠI	5
Celointernátne akcie	6
Prvé dojmy žiačky I. ročníka	8
Počasie: Farebná jeseň	9
Eko mojimi očami	10
Cesta do Štrasburgu	12
Literárne a Zdravotné okienko	14
Zaujímavosti v skratke	15

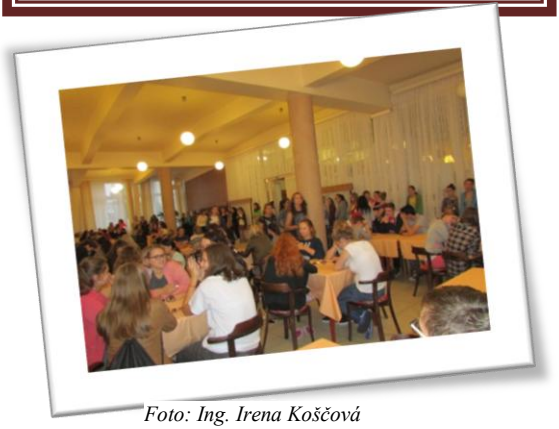

Foto: Ing. Irena Koščová

ZLOŽENIE PEDAGOGICKÉHO ZBORU

Školský internát od 02. 01. 2007 vedie p. riaditeľka ***Ing. Katarína Takácsová***, zástupkyňou pre úsek výchovy je ***Mgr. Evelyn Petková***, vedúcou vychovávateľkou je ***Mgr. Danka Balažková***. Výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečuje 14 vychovávateľov a 3 pomocné vychovávateľky.

1. VS Ing. Ladislav Leco,
2. VS Ing. Gabriela Sleziaková,
3. VS Vlasta Flegnerová,
4. VS Ing. Valéria Palmovská,
5. VS Mária Šutorová,
6. VS Ing. Mária Bujňáková,
7. VS Mgr. Danka Balažková,
8. VS Mgr.art Zuzana Eötvösová,
9. VS Mgr. Henrieta Láncošová,
10. VS Mgr. Mária Čupková,
11. VS Ing. Irena Koščová,
12. VS Bc. Jaroslav Číkoš,
13. VS Ing. Viliam Žiaran, PhD.,
14. VS Mgr. Evelyn Petková

Foto: Soňa Maléterová

Pomocné vychovávateľky:

Mária Vašková, Eva Vranayová, Irena Nagyová.

„Mesiace a roky ubiehajú a sú stále vzdialenejšie, ale krásna chvíľa presvetľuje celý život. Okamih nepodlieha času“
Voltaire

Pozri časť „Žiacka rada školského internátu“ na strane 3

ŽIACKA RADA ŠKOLSKÉHO INTERNÁTU

★★★

Nie je žiadnou novinkou, že dnes už takmer každý volá po demokracii. Ani školský internát /ďalej ŠI/nie je výnimkou. Malou demokraciou môže byť aj Žiacka rada /ďalej ŽR/.

★★★

Predsedkyňou ŽR je Adriana Kónyová

KOMISIA Žiackej rady

★★★

ŽR reprezentuje záujmy žiakov ubytovaných v ŠI. Tvoria ju šikovní žiaci z jednotlivých výchovných skupín. Koordinátorkou je **Mgr. Mária Čupková.**

★★★

Kultúrna komisia – Mgr. Henrieta Láncošová
Valéria Rybnická, Adriana Ivančíková, Klaudia Iškyová, Martina ,Krištanová, Eva Kupcová
Zdravotná komisia – Ing. Mária Bujňáková
Veronika Štofiková, Michaela Kardohelyová, Anna Mária Tóthová, Romana Nebožková
Športová komisia – Mgr. Danka Balažková
Sofia Papatzelos, Veronika Chebenová, Martina Dudová
Enviromentálna komisia – Ing. Viliam Žiaran, PhD.
Dominik Schmidt, Matúš Prančik, Stanislav Borko

Pozri časť „Redakčná rada Werferky“ na strane 4

REDAKČNÁ RADA „WERFERKY“

Koordinátorka:

Ing. Irena Koščová

Prispievateľky= redaktorky

Miška Kardohelyová

Viki Kapsdorferová

Patrícia Illešová

Janka Stolárová

Merci Kádeková

Foto:

Ingridka Šoltészová

Simonka Krajčová

Aďka Kónyová

Ing. Irena Koščová

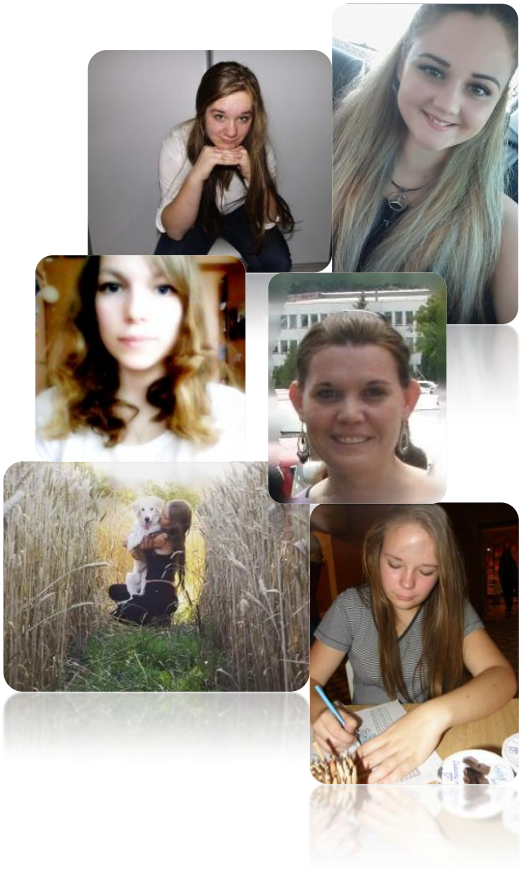

Nájdete nás na: siagarbana.sk
Píšte nám: werferka@gmail.com

Pozri časť „Stretnutie žiakov s riaditeľkou ŠI“ na strane 5

03. októbra 2016

V jedálni ŠI o 17,30 hod sa uskutočnilo stretnutie žiakov s p. riaditeľkou **Ing. Katarínou Takácsovou.**

V krátkosti sa žiaci dozvedeli o školskom poriadku. Takéto stretnutia budú v školskom roku 2016/2017 častejšie. Preto fantázia a dobré nápady zo strany žiakov výrazne prispejú k dobrému spolunažívaniu nás všetkých v školskom internáte.

Foto: Ing. Irena Koščová

"Najväčší úspech človeka nie je v tom, že nepadne, ale v tom, že vždy opäť vstane."
Konfucius

Pozri časť „Celointernátne akcie“ na strane 6, 7

CELOINTERNÁTNE AKCIE V ŠKOLSKOM INTERNÁTE

Dňa **26. 09. 2016** sa v multifunkčnej miestnosti uskutočnila prezentácia na tému ***„Práva dieťaťa“***. Žiaci sa dozvedeli, aké sú ich práva, ale aj povinnosti. Celointernátnu akciu pripravili vychovávateľky - Ing. Valéria Palmovská a Ing. Irena Koščová.

Dňa **05. 10. 2016** si žiaci prišli do multifunkčnej miestnosti pozrieť prezentáciu pod názvom **„Kyberšikana.“** Aktuálnu tému dnešnej doby pripravili vychovávateľky – Ing. Valéria Palmovská a Ing. Irena Koščová.

Dňa **11. 10. 2016** si pre našich žiakov pripravili medici zaujímavý workshop **„Fajčenie a mládež.“** Workshop sa uskutočnil v multifunkčnej miestnosti školského internátu.

Foto: Ing. Irena Koščová a Simona Krajčová

Pozri časť „Rozhovor našich žiačok I. ročníka“ na strane 8

Foto: Ing. Irena Koščová

Dňa **12. 10. 2016** sa v našom ŠI konala obľúbená medziinternátna športová akcia **„Minimaratón.“** Do súťaže sa zapojilo 51 žiakov z 8 internátov. Umiestnenie našich: chlapci – *1. miesto V. Burik (13VS), dievčatá: - 3. miesto A. Paková (9.VS), 4. miesto K. Maximová (11. VS).* Súťaž zorganizovali Mgr. Danka Balažková a Mgr. Mária Čupková.

Dňa **19. 10. 2016** bola zorganizovaná celointernátna akcia pre našich prvákov pod názvom **„Imatrikulácia.“** Žiaci I. ročníkov si pripravili zaujímavé tanečné a spevácke vystúpenia. Akciu pripravila kultúrna komisia pod vedením Mgr. Henriety Láncošovej.

Foto: Simona Krajčová, Aďka Kónyová

Dňa **25. 10. 2016** si žiaci v multifunkčnej miestnosti workshopmi – tvorivými dielňami, relaxačnými testami a posedením so psychologičkou mohli oddýchnuť. Akciu pripravili Ing. Valéria Palmovská a Mária Šutorová. Jesenná výzdoba skrášľuje náš vestibul.

Pozeráš časť „Celointernátne akcie“

PRVÉ DOJMY ŽIAČKY 1. ROČNÍKA

Odkiaľ si?
Som zo Svitu.
Ako sa voláš?
Volám sa Ester.
Koľko máš rokov?
Mám 15 rokov.
Aké boli tvoje prvé dojmy z veľkomesta?
Wau. Veľké mesto, veľa ľudí. Bude ťažké sa tu nestratiť.
Na akú školu chodíš?
Chodím na Strednú odbornú školu Veterinárnu.
Čo sa ti na nej páči/nepáči?
Veľmi sa mi páčia zvieratá, ktoré sú rozmiestnené po celej škole. A aj prax je fajn.
Čo sa ti páči/nepáči na internáte?
Páči sa mi sloboda, som bez dozoru rodičov, ale nepáči sa mi ako skoro musíme chodiť spávať.
Našla si si tu už kamarátov?
Samozrejme.
Je pre teba ťažké zvykať si na zmeny?
Je to trošku ťažšie, ale keď to zvládnu ostatní, zvládnem to aj ja.
Aké sú tvoje plány?
V najbližšej dobe vyštudovať a hlavne neprepadnúť, zmaturovať. Po škole by som chcela ísť pracovať do Indie.

Pripravila: Janka Stolárová

Počasie: Farebná jeseň

A ozaj, jesenná farebná škála je veľmi pestrá. Prevládajú rozličné odtiene červenej, cez jasnú, tehlovú, až po takmer hnedú. Pri pekne modrej oblohe sa farebné listy pekne vynímajú.

Ale prečo vlastne listy menia svoju farbu?

Na jeseň, pri skracujúcich sa dňoch a predlžujúcich sa nociach, sa chlorofyl, rozkladá, jeho funkcia a funkcia listov pri fotosyntéze sa skončila. Listy začínajú meniť svoju farbu. Zelená sa stráca, nahradzujú ju iné farby, žltá, červená, hnedá... Je to preto, že chlorofyl –zelené farbivo pomaly mizne a začínajú na listoch prevládať farbivá, ktoré tam síce boli aj v lete, ale práve zelené farbivo ich zatienilo. Listy sa sfarbia a opadnú zo stromu.

Foto: Simona Krajčová

Ak by na strome zostali, strom by mohol vyschnúť. Listy totiž aj v zime vyparujú vodu, a teda aj v zime by sa voda z listov odparovala. Lenže v zime by sa nemala ako doplniť. Voda síce v pôde je,, ale je tá je často zmrznutá. Strom by mohol postupne vyschnúť.

Podľa toho, ako sa dlho listy na stromoch udržali, naši predkovia predikovali trvanie zimy. Podľa jednej z pranostík, ak zostane lístie na stromoch až do Martina, čaká sa dlhá a tuhá zima.

Zdroj: Internet

Pozri časť „Eko mojimi očami“ na strane 10

EKO MOJIMI OČAMI

Invázne rastliny- nebezpečná krása

Hrozba nie len pre zdravie

Foto: zdroj Internet

Invázne rastliny nie sú naše pôvodne druhy, ale boli dovezené ako okrasné a medonosné rastliny, zvyčajne z Ázie alebo Ameriky. Z parkov sa rýchlo rozšírili do voľnej prírody kde sa im dobre darí na úkor našich pôvodných druhov. Dlho kvitnú, sú odolné voči nepriaznivým podmienkam a majú dobré rozmnožovacie schopnosti.

Invázne rastliny nerastú len na miestach ich prirodzeného výskytu. Vytvárajú rozsiahle porasty napríklad na brehoch riek, okrajoch železničných tratí alebo opustených staveniskách. K prioritným druhom patrí ambrózia palinoslistá, pohánkovec, boľševník obrovský, netýkavka žliazkatá, zlatobyľ kanadská a obrovská, glejovka americká.

Okrem toho, že menia charakter pôvodných biotopov sú niektoré invázne rastliny aj silné alergény. Samotný dotyk s ambróziou spôsobuje svrbenie, pričom na túto rastlinu reaguje až 80% alergikov. Boľševník obrovský má schopnosť spôsobiť poranenie kože podobné popáleninám. Rastlina pohánkovca dokáže svojimi mohutnými podzemkami narúšať základy budov, múrov, chodníkov či odvodňovacích systémov a tým zvyšuje riziko záplav. Netýkavka žliazkatá svojou nadmernou produkciou nektáru potláča opeľovanie iných druhov rastlín. Pre pasúce sa zvieratá je nebezpečná glejovka americká, ktorá vo väčšom množstve spôsobujú tráviace problémy, niekedy až zadusenie.

EKO MOJIMI OČAMI

Invázne rastliny- nebezpečná krása

Foto: zdroj Internet

Odstránenie nežiaducich druhov

Odstraňovanie inváznych rastlín je náročné, pretože si vyžaduje niekoľkoročné systematické zásahy, aby sa dosiahol požadovaný výsledok. Zo zákona je vlastník, správca, nájomca pozemku povinný odstraňovať invázne rastliny zo svojho pozemku a starať sa o neho takým spôsobom aby zamedzil opätovanému šíreniu týchto druhov. Invázne rastliny je zakázané dovážať, držať, pestovať, obchodovať s nimi aj s ich časťami alebo výrobkami z nich, ktoré by mohli spôsobiť rozšírenie týchto druhov.

Ak niekto zaznamená výskyt inváznych rastlín vo svojom okolí a záleží mu na zachovaní pôvodných druhov rastlín, ale aj na minimalizovaní nepriaznivých zdravotných vplyvov môže sa zapojiť do mapovania týchto rastlín. Vo forme podnetu môže oboznámiť príslušný obvodný úrad životného prostredia alebo mestský úrad.

Viktória Kapsdorferová

Nebolo to len o politike

Tri dni v inom meste, dokonca štáte ubehli ako voda a mne ostalo len jediné, podeliť sa s vami o to čo som zažila.

Kde by som asi tak začala? ... á! už viem. Moje nástupné miesto bol Zvolen mimochodom krásne mesto a o 18:30 nám to už išlo, ak ste si mysleli, že lietadlo tak ste si mysleli zle, autobus vážení. Asi prvé čo ma napadlo bolo, že túto cestu neprežijem , ale nakoniec som tu živá a zdravá a plná zážitkov. Keďže cesta bola dlhá mali sme pravidelné prestávky počas ktorých som si kupovala tie rakúske a nemecké maškrty. Cesta cez Nemecko trvala najdlhšie, nič nič a zrazu Štrasburg! Ľudia, ktorí šli s nami nám to potom vysvetlili že Štrasburg a Keln (to je mesto hneď vedľa) delí len jeden most. Pôvodne som si myslela že tam bude nejaká veľká uvítacia tabuľa "Welcome" alebo niečo tomu podobné no namiesto toho ma privítali rozostavané bloky, samé bicykle a rovnaké cesty ako u nás na Slovensku.

CESTA DO ŠTRASBURGU

Autobus zastavil a my sme vystupovali, šli do hotela a ubytovali sa. Izba bola strašne veľká a boli sme v nej len dve, ale zato zase mali sme krásny výhľad na okolie. Keďže sme mali kopec voľna rozhodli sme sa očeknúť terén. To si viete predstaviť dve dievčatá a jedna z nich maturantka na potulkách iným mestom s túžbou ho bližšie spoznať a hlavne sa nestratiť. Samozrejme mali sme pri sebe mapu no občas pomohla aj intuícia. V tomto prípade sme sa jej riadili dosť často, videli sme kopec pamiatok, ktoré sú veľmi zachované a medzi najkrajšie určite patrí Katedrála Notre Dame, ktorá je obrovská a cítite sa pri nej ako mravec.

Pozri časť „Cesta do Štrasburgu“ aj na strane 13

Keďže druhý a hlavne najdôležitejší deň bol predo dvermi, pobrali sme sa skoro spať aby sme zajtrajšok zvládli. Naše raňajky sa nemohli nezaobísť bez pravého francúzskeho croissantu a syra. Po raňajkách sme sa všetci obliekli reprezentatívne, čakala nás plavba výletnou loďou po 50 pamiatkach a potom to hlavné miesto a to bol Európsky parlament. Dopravila nás tam ich MHD podľa môjho pomenovania pozemný had, pretože to išlo ticho a rýchlo haha. A už to bolo tu z diaľky sme videli tú krásnu stavbu a tých 28 vlajok, bol to neopísateľný pocit vstupovať do inštitúcie už s nejakým tým menom. Na začiatku nás čakali tie klasické "letiskové kontroly" žiadne nožíky, zbrane. Kontrolou sme všetci úspešne prešli, vstúpili sme do átria a očakávali to kedy vstúpime konečne dnu. Po hromadnom vyfotení sa sme si šli odniesť batožinu a kabáty do úložného priestoru. Prvý moment keď som videla vnútro parlamentu mi prišiel dych berúci a taký príliš extravagantný, ale inak celkom pekný. Čakal nás výdatný obed, tak sme sa čo to pofotili s pánom poslancom Vladimírom Maňkom, ktorý toto celé zorganizoval. Po tom všetkom sme sa pobrali do miestnosti kde nám istý pán Malina povedal o europarlamente ako inštitúcií.

No neskôr nám pán poslanec spolu s Patrikom Hermanom odpovedali na otázky. A po tom všetkom nastala tá vytúžená chvíľa! Konečne ideme do tej povestne veľkej zasadačky, v ktorej minulý rok bola Angela Merkelová. Prvý dojem bol jednoznačný ... wáu! Všetci sme sa usadili na svoje miesta a sledovali plenárne zasadnutie, ono neraz nás tam upozornili, že tam bude 5 a pol poslanca pretože je každý inde, ale nám to nevadilo,hlavne, že sme tam boli a mohli čo to počúvať a dokonca sme tomu aj rozumeli keďže tam sú prekladatelia, ktorí to prekladajú do všetkých jazykov. Po 20 minútach sme teda odišli a sledovali rozhovor pána poslanca s našimi dvomi výletníkmi a pomaly, ale isto sme sa lúčili s touto veľaváženou a obrovskou inštitúciou. Ešte pred návštevou som si hovorila, že to bude niečo podobné našej NRSR, ale nie zmenila som názor, je to už predsa niečo na vyššej úrovni. Pred odchodom sme si dali ešte jednu spoločnú fotku v átriu a pobrali sme sa na večeru. Všetko to hodnotím veľmi pozitívne a určite prajem každému aby sa šiel raz pozrieť do EP a aj do Štrasburgu je to kúzelné mesto.

Miška Kardohelyová

LITERÁRNE OKIENKO

Najlepšou knihou roka sa stala satira o modernom otroctve

Odovzdali prestížnu Man Bookerovu cenu. Vôbec prvý raz ju vyhral Američan.

LONDÝN. Sociálne témy môžu pomôcť spisovateľom vyhrať prestížnu Man Booker Prize. Dôkazom je tohtoročný víťaz Paul Beatty s dielom The Sellout.

Pred rokom bodoval epický román A Brief History of Seven Killings o spoločenských pomeroch na **Jamajke** v časoch slávy Boba Marleyho. Hovoril okrem iného o rasovom násilí a diskriminácii.

Pribije čitateľa na kríž

Táto téma sa objavuje aj v diele tohtoročného víťaza. Hlavný hrdina knihy The Sellout sa chce zbaviť predsudkov ohľadne svojej tmavej pleti tým, že zmení štvrť Los Angeles, v ktorej žije. Chce tu opäť zaviesť otroctvo a segregáciu. Kritici chválili knihu hlavne za jej satirický charakter a humor, aj keď Beatty naznačil, že na smiech nie je.

Zdroj: Internet

ZDRAVOTNÉ OKIENKO

Kúpeľ pre dobrý spánok – bylinkový kúpeľ

100 g kvetov harmančeka a 100 g kvetov lipy, ktoré prelejeme vriacou vodou a necháme 20 minút prikryté lúhovať. Kúpeľ je vhodný večer, keď sa cítime vysilení a unavení. Uvoľní kŕče a čistí pleť.

Domáca liečba prechladnutia

Obľúbený prostriedok na uvoľnenie upchatého nosa získate tak, že zmiešate jednu štvrtinu čajovej lyžičky soli a ¼ čajovej lyžičky jedlej sódy do ¼ litra teplej (nie horúcej) vody a pomocou kvapkadla vstreknite vodu do nosa. Pridržte jeden nosový otvor ľahkým stlačením a do druhého vstreknite roztok a nechajte stiecť. Opakujte dva-tri razy, Zopakujte niekoľko krát za deň.

Zdroj: Internet

Zdroj: Internet

ZAUJÍMAVOSTI V SKRATKE

Čo vás čaká vo vianočnom čísle (vyberáme):

...Merci a jej vianočná kresba uhlíkom

....Cesta do Chorvátska

....Humor na papieri

...workshop „Vianočné srdiečka“....

Vedomostný kvíz

Ktoré mesto je sídlo Rady Európy a Európskeho parlamentu?

a. Paríž, b. Praha, c. Štrasburg

Správnu odpoveď posielajte na werferka@gmail.com.

Viete kde je na Slovensku najväčšie puzzle? V Topoľčanoch ho poskladal Peter Vlčko. Má rozmery 570 cm x 157 cm a pozostáva z 33.600 dielikov. Ide o najväčšie puzzle vydané na svete.